

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR**

Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: cervenka@soc.cas.cz

Nejzávažnější problémy z pohledu veřejnosti

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2004, V04-06</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PS.9, PS.10, PS.11, PS.12</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>18. - 28. 6. 2004</i>
<i>Počet respondentů:</i>	<i>1040</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>kvótní výběr</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>22. července 2004</i>
<i>Autor výzkumu:</i>	<i>Mgr. Lukáš Linek¹</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jan Červenka</i>

V rámci červnového šetření jsme kromě jiného zjišťovali, jaké problémy obyvatelé ČR považují za nejdůležitější. Respondenti² v odpovědi na otevřenou otázku mohli uvádět až tři různé problémy, které považují za závažné,³ přičemž následně měli ještě označit tu z uvedených možností, která je podle nich vůbec nejzávažnějším problémem.

Mezi třemi možnostmi, které mohli využít ke svému vyjádření, dotázaní nejčastěji uváděli nezaměstnanost (43 %), hospodářskou či obecnou kriminalitu (28 %), korupci (23 %), zadluženost státu a reformu veřejných financí (14 %), rozhádanost politické scény (13 %), nestabilitu vlády, respektive probíhající vládní krizi (12 %), problémy v resortu zdravotnictví (11 %), boj o moc a nezájem politiků o obyčejné lidi (9 %) či špatnou práci policie a soudů při vymáhání práva (8 %). Opakovaně, byť s nižší frekvencí než u výše zmíněných možností, se ve vyjádřeních respondentů objevovaly potíže ve školství, neplnění volebních slibů ze strany vládní koalice, špatná legislativa, postavení ČR v EU, neschopnost politiků, rostoucí vliv KSČM a některé konkrétní sociálněekonomické problémy, jako jsou nízké důchody a důchodová reforma, nízké mzdy, zdražování, špatná životní úroveň, slabá výkonnost ekonomiky, vysoké daně, velké majetkové rozdíly a výskyt chudoby, nedostatečná péče státu o rodiny s malými dětmi či nedostupnost bydlení. Četnosti jiných odpovědí nepřekročily hranici 2 %.

¹ Mgr. Lukáš Linek je odborným pracovníkem oddělení Sociologie politiky SOÚ AV ČR. Otázky byly součástí mezinárodního komparativního výzkumu European Election Survey 2004 věnovaného proběhnuvším volbám do Evropského parlamentu. Výzkum proběhl ve všech členských zemích EU, Lukáš Linek byl jeho koordinátorem za Českou republiku.

² Otázky této části šetření byly kladeny pouze respondentům, kterým bylo v době konání voleb do Evropského parlamentu 18 let a více (N=889).

³ Otázka: „Přejdeme k politické situaci obecně. Jaké tři problémy jsou podle Vás v současnosti v České republice nejzávažnější?“

Za absolutně nejzávažnější problém 24 % respondentů označilo nezaměstnanost, 8 % korupci, shodně po 7 % kriminalitu a otázky veřejných financí, 6 % vládní krizi, po 4 % rozhádanost politiků a jejich nezáměr o obyčejné občany a po 3 % problémy ve zdravotnictví a neplnění předvolebních slibů ze strany vlády.

K problému, který respondenti označili za nejzávažnější, se pak vztahovaly některé další otázky. První z nich zjišťovala, která politická strana by podle jejich mínění nejlépe zvládla řešení tohoto problému. V tabulce 1 jsou uvedeny četnosti odpovědí celkově a v případě čtyř nejfrekventovanějších problémů.

Tabulka 1: Nejlepší řešení nejzávažnějšího problému – politické strany (v %)⁴

	celkově	nezaměstnanost	korupce	kriminalita	veřejné finance
ODS	17	12	19	11	21
KSČM	10	10	12	14	5
ČSSD	3	1	1	3	1
KDU-ČSL	2	2	0	5	0
SNK-ED	2	0	3	2	1
Nezávislí	2	0	1	3	3
Ostatní strany	6	7	6	13	4
žádná strana	24	30	23	22	27
neví	34	38	35	27	38

Z výsledků zřetelně vyplývá, že většina veřejnosti si politické strany s případným úspěšným řešením problémů, které považuje za závažné, příliš nespojuje. Nejčastěji lidé odpovídali, že nevědí, která strana by nejlépe zvládla řešení z jejich pohledu nejzávažnějšího problému, a druhou nejčastější odpovědí bylo, že to nezvládne žádná strana. Prakticky jen dvě pětiny dotázaných (42 %) uvedly v souvislosti s řešením nejzávažnějšího problému nějakou stranu, přičemž zdaleka nejčastěji se jednalo o ODS a KSČM. Jiné strany včetně stran vládní koalice či uskupení, která zaznamenala úspěch ve volbách do EP, se v odpovědích respondentů objevovaly jen velmi sporadicky.

Další otázkou ve vztahu k nejzávažnějšímu problému bylo, na jaké úrovni se tento problém řeší v současnosti⁵ a na které úrovni by politické orgány jeho řešení zvládaly nejlépe.⁶

Tabulka 2: Řešení nejzávažnějšího problému – hlavní úroveň v současnosti (v %)

	celkově	nezaměstnanost	korupce	kriminalita	veřejné finance
regionální	10	18	12	11	0
národní	35	34	29	28	52
evropská	13	15	27	19	9
neví	42	33	32	42	39

Tabulka 3: Řešení nejzávažnějšího problému – optimální úroveň (v %)

	celkově	nezaměstnanost	korupce	kriminalita	veřejné finance
regionální	11	15	16	11	5
národní	47	48	45	53	57
evropská	16	14	23	22	15
neví	26	23	16	14	23

⁴ Otázka: „Která politická strana by podle Vás nejlépe zvládla řešení tohoto nejzávažnějšího problému?“

⁵ Otázka: „Je v současnosti tento nejzávažnější problém z velké části řešen na regionální, národní nebo na evropské úrovni?“

⁶ Otázka: „A které politické orgány by podle Vás byly schopny tento problém nejlépe řešit: regionální, národní nebo evropské orgány?“

Z výsledků v tabulkách 2 a 3 je patrné, že lidé mají spíše představu o tom, na jaké úrovni by měly jednotlivé problémy být řešeny, než povědomí, na které úrovni se v převážné míře řeší v současné době, i když v obou případech je podíl odpovědí „neví“ značně vysoký. Za hlavní úroveň řešení problémů, a to jak z pohledu aktuální situace, tak z pohledu své způsobilosti, je přitom jednoznačně nejčastěji považována úroveň národní. Z podrobnějšího srovnání odpovědí na obě otázky přitom vyplynulo, že u 72 % respondentů, kteří v obou případech uvedli konkrétní odpověď, současná úroveň řešení odpovídá úrovni považované za optimální, u 14 % je optimální úroveň vyšší a u stejného podílu naopak nižší. Srovnání skutečné a optimální úrovně řešení u nejfrekventovanějších problémů ukazuje tabulka 4.

Tabulka 4: Optimální a skutečná úroveň řešení nejzávažnějšího problému (v %)

	celkově	nezaměstnanost	korupce	kriminalita	veřejné finance
lépe nižší úroveň	14	15	22	14	8
stejná úroveň	72	68	67	64	75
lépe vyšší úroveň	14	17	11	22	17